



UNIWERSYTET  
IM. ADAMA MICKIEWICZA  
W POZNANIU

## Spółeczna odpowiedzialność biznesu

### Sylabus zajęć

#### Informacje podstawowe

|                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kierunek studiów</b><br>Socjologia<br><b>Specjalność</b><br>-<br><b>Jednostka organizacyjna</b><br>Wydział Socjologii<br><b>Poziom studiów</b><br>studia pierwszego stopnia<br><b>Forma studiów</b><br>studia stacjonarne<br><b>Profil studiów</b><br>profil ogólnoakademicki |                                                                                                                                                                          | <b>Cykl dydaktyczny</b><br>2023/24<br><b>Kod zajęć</b><br>24SOCS.18P.01445.23<br><b>Języki wykładowe</b><br>polski<br><b>Obligatoryjność</b><br>Obowiązkowy w module<br><b>Blok zajęciowy</b><br>Przedmioty podstawowe |
| <b>Koordynator zajęć</b>                                                                                                                                                                                                                                                         | Agnieszka Jeran                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Prowadzący zajęcia</b>                                                                                                                                                                                                                                                        | Agnieszka Jeran                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Okres</b><br>Semestr 4                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Wykład: 30, Egzamin</li><li>Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną</li></ul> | <b>Liczba punktów ECTS</b><br>6                                                                                                                                                                                        |

## Cele kształcenia dla zajęć

| Kod | Cel                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1  | Cel 1. Uzyskanie wiedzy na temat źródeł koncepcji CSR w perspektywie ewolucji gospodarki rynkowej w XX w.                                                                                                                                                                   |
| C2  | Cel. 2. Rekonstruuje elementy argumentacji stanowisk kwestionującym CSR (Friedman) i koncepcji stojących na stanowisku odpowiedzialności społecznej biznesu.                                                                                                                |
| C3  | Cel. 3. Rekonstruuje podstawowe koncepcje CSR na gruncie rozróżnienia: "before profit obligation" i "after profit obligation".                                                                                                                                              |
| C4  | Cel 4. Posiada wiedzę na temat regulacji o charakterze standaryzującym CSR, jak norma ISO 26000 oraz podstawową widzę na temat regulacji unijnych dotyczących raportowania społecznej odpowiedzialności biznesu.                                                            |
| C5  | Cel 5. Posiada wiedzę na temat obszarów CSR ze szczególnym uwzględnieniem kwestii relacji pracowniczych.                                                                                                                                                                    |
| C6  | Cel 6. Rozumie podstawowe pojęcia, jak: mobbing, dyskryminacja, ageizm, sygnałista, wolontariat pracowniczy. Posiada wiedzę na temat odniesień przedmiotowych tych pojęć oraz na temat ustaleń badawczych dot. zjawisk opisywanych przez te pojęcia (w polskim kontekście). |

## Wymagania wstępne

Umiejętność pracy z opracowaniami badawczymi, zdolność do interpretacji podstawowych zestawień ilościowych i rozumienia tekstu pisanego. Pewna część materiału jest w j. angielskim (wykorzystanie materiałów na YouTube), stąd też wskazane jest również rozumienie prostych wypowiedzi w j. angielskim.

## Efekty uczenia się dla zajęć

| Kod                                          | Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie                                                                                                                                | Efekty uczenia się dla kierunku          | Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Wiedzy - Student/ka:</b>                  |                                                                                                                                                                        |                                          |                                                              |
| W1                                           | Student/ka posiada wiedzę na temat źródeł i ewolucji CSR.                                                                                                              | SOC_K1_W01,<br>SOC_K1_W03,<br>SOC_K1_W04 | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne,<br>Projekt            |
| W2                                           | Student/ka posiada wiedzę na temat podstawowych standardów i dokumentów standaryzujących praktyki CSR w firmach.                                                       | SOC_K1_W03,<br>SOC_K1_W04                | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne,<br>Projekt            |
| W3                                           | Student/ka posiada wiedzę na temat zróżnicowania obszarów CSR ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia relacji pracowniczych.                                         | SOC_K1_W03,<br>SOC_K1_W04                | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| <b>Umiejętności - Student/ka:</b>            |                                                                                                                                                                        |                                          |                                                              |
| U1                                           | Student/ka posiada umiejętności w zakresie wyszukiwania informacji i interpretacji danych zwizualizowanych w formie podstawowych tabel i wykresów.                     | SOC_K1_U01,<br>SOC_K1_U04                | Projekt, Prezentacja multimedialna                           |
| U2                                           | Student/ka potrafi interpretować informacje dotyczące społecznej odpowiedzialności biznesu w kontekście dostępnych stanowisk teoretycznych i dokumentów regulacyjnych. | SOC_K1_U01,<br>SOC_K1_U04                | Projekt, Prezentacja multimedialna                           |
| <b>Kompetencji społecznych - Student/ka:</b> |                                                                                                                                                                        |                                          |                                                              |

| Kod | Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie                                                                                                                                         | Efekty uczenia się dla kierunku          | Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| K1  | Student/ka posiada kompetencje w zakresie współpracy grupowej zmierzającej do rekonstrukcji materiału zebranego w formie raportu empirycznego oraz wyciągania z niego wniosków. | SOC_K1_K01,<br>SOC_K1_K02,<br>SOC_K1_K03 | Projekt                                                      |

### Treści programowe dla zajęć

| Lp. | Treści programowe dla zajęć                                                                                                                                                  | Efekty uczenia się dla zajęć | Formy zajęć            |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------|
| 1.  | Temat 1. Etyczna biznesu. Jak podmiot rynkowy może być odpowiedzialny społecznie?                                                                                            | W1                           | Wykład                 |
| 2.  | Temat 2. Stanowisko neoliberalne Friedmana a perspektywa Frencha. Dlaczego korporacje należy traktować jako dojrzałe moralnie osoby?                                         | W1                           | Wykład                 |
| 3.  | Temat 3. Modele CSR od "after profit obligation" do "befor profit obligation".                                                                                               | W1                           | Wykład, Konwersatorium |
| 4.  | Temat 4. Ewolucja CSR w kierunku Corporate Social Value.                                                                                                                     | W1                           | Wykład, Konwersatorium |
| 5.  | Temat 5. Formy standaryzacji CSR, norma ISO 26000 i pochodne.                                                                                                                | W1, W2                       | Wykład, Konwersatorium |
| 6.  | Temat 6. Raportowanie w przedsiębiorstwie, wymogi i standardy oraz dobre praktyki CSR na podstawie dostępnych raportów.                                                      | W1, W2, U1, U2               | Wykład, Konwersatorium |
| 7.  | Temat 7. Środowiskowe CSR. Podstawowa konceptualizacja.                                                                                                                      | W1                           | Wykład, Konwersatorium |
| 8.  | Temat 8. Wolontariat pracowniczy jako obszar aktywności CSR.                                                                                                                 | W1, W2, W3, U1, U2, K1       | Wykład, Konwersatorium |
| 9.  | Temat 9. Sygnaliści, kto to taki, jaki jest sens "sygnalizmu" na poziomie systemu i na poziomie przedsiębiorstwa? Polskie praktyki i regulacji dotyczące fenomenu.           | W1, W2, W3, U1, U2, K1       | Wykład, Konwersatorium |
| 10. | Temat 10. Mobbing - rozumienie pojęcia, rozumienie problemu mobingu w przedsiębiorstwie i na poziomie gospodarki. Regulacje prawne i raporty dotyczące problemu społecznego. | W1, W2, W3, U1, U2, K1       | Wykład, Konwersatorium |
| 11. | Temat 11. Dyskryminacja, czym jest? Dyskryminacja kobiet na rynku pracy w Polsce i w Europie. Raporty dotyczące zjawisk dyskryminacji.                                       | W1, W2, W3, U1, U2           | Wykład, Konwersatorium |
| 12. | Temat 12. Ageizm - na czym polega zjawisko, jakie ma konsekwencje na poziomie przedsiębiorstwa i na poziomie gospodarki. Eksperyment badawczy z 2019 roku.                   | W1, W2, W3, U1, U2, K1       | Wykład, Konwersatorium |
| 13. | Temat 13. Marketing społeczny a społeczna odpowiedzialność biznesu - sprzeczne idee?                                                                                         | W1, W2, W3, U1, U2, K1       | Wykład, Konwersatorium |

## Informacje dodatkowe

| Forma zajęć    | Metody i formy prowadzenia zajęć                                                                                   |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wykład         | Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny                                     |
| Konwersatorium | Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Praca w grupach |

| Forma zajęć    | Warunki zaliczenia zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wykład         | <p>Uzyskanie powyżej 60% punktów z egzaminu pisemnego (wybór 3 pytań spośród 5, ocenianych po 3 punkty za poprawną odpowiedź na pytanie).</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0, 8-9pkt.): wyczerpująca odpowiedź na pytanie, poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej,</p> <p>dobry plus (+db; 4,5; 7-7,5 pkt.) wyczerpująca odpowiedź na pytanie, sporadyczne nieścisłości, poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej,</p> <p>dobry (db; 4,0; 6,5 pkt.): dobra odpowiedź na pytanie, częściowo poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, pojawia się argumentacja oparta na wiedzy potocznej,</p> <p>dostateczny plus (+dst; 6 pkt. ): dobra i dostateczna odpowiedź na pytanie; w odpowiedzi pojawiają się argumenty oparte na wiedzy potocznej obok wiedzy wyniesionej z zajęć i literatury,</p> <p>dostateczny (dst; 3,0; 5,5 pkt.): dostateczna odpowiedź na zadane pytanie, nieuporządkowana wiedza wyniesiona z zajęć i literatury, częste używanie argumentacji opartej na wiedzy potocznej,</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0; mniej niż 5,5pkt.): błędna, nieprecyzyjna odpowiedź na zadane pytanie, brak znajomości treści przekazywanych podczas zajęć, braki w wiedzy wyniesionej z literatury, wypowiedź nie na temat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Konwersatorium | <p>Warunkiem uzyskania zaliczenia jest limitu nieprzekroczenie dwóch nieobecności nieusprawiedliwionych oraz aktywna praca w czasie zajęć.</p> <p>1. Znajomość lektur (10 punktów)<br/>Weryfikacja znajomości lektur obejmuje sprawdzian pisemny, zawierający pytania otwarte i/lub zamknięte. Sprawdzian zostanie przeprowadzony w pierwszej części semestru.</p> <p>2. Prace indywidualne (10 punktów)<br/>Prace indywidualne obejmują złożenie notatek z dwóch zadań realizowanych na potrzeby prac grupowych. Obejmują znalezienie i opracowanie (1) materiałów źródłowych oraz (2) literatury (argumentów). Notatki są składane w wyznaczonych terminach. Nie są prezentowane, ale są wykorzystywane w pracy grupowej.</p> <p>3. Prace (projekty) grupowe (50 punktów)<br/>Zadaniem studentów jest opracowanie w małych grupach (5-6 osób) szeregu projektów (łącznie 4), składających się na duży, wspólny projekt całej grupy zajęciowej. Zadania realizowane są w modelu Problem-Based Learning i stopniowo w czasie semestru przedstawiane i realizowane. Wyniki prac grupowych są przedstawiane na forum całej grupy zajęciowej (m.in. jako prezentacje multimedialne, ale też w wypowiedzi w debacie itp.). Każda praca (projekt) oceniana jest grupowo, lider każdej grupy może jednak zgłosić postulat obniżenia punktów tym członkom grupy, których wkład był w pracę grupy był niższy niż pozostałych (sytuacja taka podlega dyskusji z prowadzącym na forum grupy zadaniowej). Końcowa ocena wynika z łącznej uzyskanej liczby punktów.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• bardzo dobry (bdb; 5,0): 64-70 punktów</li> <li>• dobry plus (+db; 4,5): 56-63 punktów</li> <li>• dobry (db; 4,0): 48-55 punktów</li> <li>• dostateczny plus (+dst; 3,5): 41-47 punktów</li> <li>• dostateczny (dst; 3,0): 35-40 punktów</li> <li>• niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 35 punktów</li> </ul> |

## Literatura

### Obowiązkowa

1. George D. Chryssides, John H. Kaler, Wprowadzenie do etyki biznesu. (Stanowiska Friedmana i Frencha).
2. ANNA DRAPİŃSKA, MARKETING A SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU – SPRZECZNE IDEE? ZESZYTY NAUKOWE UNIwersytetu SZCZECIŃskiego NR 875 PROBLEMY ZARZĄDZANIA, FINANSÓW I MARKETINGU NR 41, t. 1 2015
3. PARP, Co nam daje CSR? Podręcznik dobrych praktyk dla przedsiębiorców sektora MMŚP, 2015, <https://www.parp.gov.pl/publikacje/publication/co-nam-daje-csr-dobre-praktyki>
4. Koncepcja CSR w Polsce, Przestrzeń, Ekonomia, Społeczeństwo, (16/III), 145-161.
5. Hąbek, P., Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jako koncepcja firmy zorientowanej na interesariuszy, Organizacja i Zarządzanie, 2(6), 69-86, 2009.
6. Pędziwiatr, E., Czaplicka-Kotas, A., Kulczycka, J., Działania realizowane przez szkoły wyższe w ramach społecznej odpowiedzialności – dobre praktyki, Ekonomia Społeczna, 1, 45-56, 2018.

### Dodatkowa

1. Corporate Social Responsibility. Implementation Handbook. A ractical Guide for companies that aims for sustainable competitiveness: [http://www.cegesti.org/manuales/download\\_manual\\_csr/CSR\\_HANDBOOK.PDF](http://www.cegesti.org/manuales/download_manual_csr/CSR_HANDBOOK.PDF)
2. Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) Podręcznik do samooceny dla przedsiębiorstw: [http://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/attachments/news/Podrecznik\\_do\\_samooceny\\_dla\\_przedsiębiorstw\\_UNDP\\_2011.pdf](http://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/attachments/news/Podrecznik_do_samooceny_dla_przedsiębiorstw_UNDP_2011.pdf)
3. Dialog z interesariuszami i budowanie relacji z interesariuszami. Podręcznik dla firm: [http://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/2014/10/Publikacja\\_Dialog-i-budowanie-relacji-z-interesariuszami-podr%C4%99cznik-dla-firm.pdf](http://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/2014/10/Publikacja_Dialog-i-budowanie-relacji-z-interesariuszami-podr%C4%99cznik-dla-firm.pdf)
4. Społeczna odpowiedzialność biznesu. Studia przypadków firm międzynarodowych: [http://dSPACE.uni.lodz.pl/xmlui/bitstream/handle/11089/18769/Buczowski%20i%20in.\\_Spo%C5%82eczna%20odpowi%20edzialno%C5%9B%C4%87.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dSPACE.uni.lodz.pl/xmlui/bitstream/handle/11089/18769/Buczowski%20i%20in._Spo%C5%82eczna%20odpowi%20edzialno%C5%9B%C4%87.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
5. Jeremy Galbreath, Drivers of Corporate Social Responsibility: The Role of Formal Strategic Planning and Firm Culture, British Journal of Management, Vol. 21, 511-525 (2010) DOI: 10.1111/j.1467-8551.2009.00633.x
6. Anna Misztal, Raport społeczny jako narzędzie zarządzania CSR, „Studia i prace WNEiZ US, nr 43/1, 2016, DOI: 10.18276/sip.2016.43/1-07. <https://wnus.edu.pl/sip/file/article/view/3166.pdf>
7. Magdalena Andrejczuk. 2011. Społeczna odpowiedzialność biznesu jako element społeczeństwa obywatelskiego? <http://odpowiedzialnybiznes.pl/artikuly/spoleczna-odpowiedzialnosc-biznesu-jako-element-społeczenstwa-obywatelskiego/>
8. Białoń, L., Werner, E., Społeczna odpowiedzialność szkoły wyższej w kontekście jej wizerunku, Nauka i Szkolnictwo Wyższe, 1(39), 142-147, 2012.
9. Drzazga, M., Spyra, Z., Społeczna odpowiedzialność w marketingu – wybrane aspekty, Studia i Prace WNEiZ US, 51/2, 33-43, 2018.

## Nakład pracy studenta i punkty ECTS

| Rodzaje zajęć studenta        | Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Wykład                        | 30                                                                  |
| Konwersatorium                | 30                                                                  |
| Przygotowanie projektu        | 50                                                                  |
| Czytanie wskazanej literatury | 15                                                                  |
| Przygotowanie do egzaminu     | 20                                                                  |
| Przygotowanie do zajęć        | 30                                                                  |

|                                     |                             |
|-------------------------------------|-----------------------------|
| <b>Łączny nakład pracy studenta</b> | <b>Liczba godzin</b><br>175 |
| <b>Liczba punktów ECTS</b>          | <b>ECTS</b><br>6            |

\* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

## Efekty uczenia się dla kierunku

| Kod        | Treść                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| SOC_K1_K01 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wyszukiwania i krytycznego wykorzystywania (w tym analizowania, syntetyzowania i komunikowania) informacji na temat zjawisk społecznych, w tym wyników badań własnych                                                                                               |
| SOC_K1_K02 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do planowania i czynnego włączania się do realizowanych projektów socjologicznych (m.in. badawczych, analitycznych, interwencyjnych, innowacyjnych) w ramach realizowania roli zawodowej socjologa, w tym we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego |
| SOC_K1_K03 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w dyskusji na tematy społeczne – formułowania własnego stanowiska w oparciu o wiedzę socjologiczną oraz wykorzystywania wiedzy socjologicznej do rozumienia stanowisk stron w dyskusji                                                               |
| SOC_K1_U01 | Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych                                                          |
| SOC_K1_U04 | Absolwent/ka potrafi wykorzystywać posiadane umiejętności językowe w zakresie socjologii, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego                                                                                                         |
| SOC_K1_W01 | Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami                                                                                                                                                                                                  |
| SOC_K1_W03 | Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne                                                                                                                                                                                         |
| SOC_K1_W04 | Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym                                                                                                                                                      |